

„V celém východním bloku, nikde neměl člověk šanci slyšet tak kvalitní jazz jako ve Varšavě na Jazz Jamboree.“

Rozhovor s Václavem Jahodou o Jazzové sekci

V širokém procesu „normalizace poměrů“ po okupaci Československa došlo k rozbití řady institucí zapojených do dynamiky pražského jara, včetně těch, které souvisely s hudebním děním. Místo nich byla budována nová institucionální struktura, jež měla být očištěna od nekonsenzuálních elementů. Předpokládalo se, že jednou ze součástí tohoto mechanismu bude i Jazzová sekce Svazu hudebníků ČSR ustanovená 30. října 1971, ale stal se pravý opak. Převládli v ní totiž lidé, kteří dokázali využít záštity oficiální instituce k provozování aktivit dalece přesahujících svojí kvalitou většinu toho, co na oficiální i neoficiální úrovni v té době vznikalo. Pořádali festivaly, koncerty, vydávali vlastní periodika, poezii, prózu, knihy o umění, organizovali zájezdy, přednášky, výstavy, poukazovali na ekologické problémy... Nejedna pamětník, snažící se dnes vystihnout podstatu fungování Jazzové sekce, o ní mluví jako o „kukaččím hnízdě“. Vrcholu své činnosti dosáhla sekce ve druhé polovině sedmdesátých let a pro své členy (do poloviny osmdesátých let se jich v sekci vystřídal přes osm tisíc) a nejen pro ně se stala důležitou oporou. Při bližším pohledu se ukazuje, že mnohé aktivity širokého okruhu příznivců Jazzové sekce se vlastně v mnohém podobají současnému aktivismu. Její dějiny by tak mohly být v mnohém inspirativní a jedním ze způsobů, jak se o nich dozvědět víc, je vyzpovídat někoho, kdo to „zažil na vlastní kůži“. Podařilo se mi promluvit si s jedním členem Jazzové sekce: Václavem Jahodou.

Vašku, kolik času jsi v sedmdesátých a osmdesátých letech trávil poslechem hudby?

Z pohledu dnešní doby neuvěřitelné množství, protože v té době to byla opravdu podstatná výplň mého volného času. Hudba, to byla oblast, kde se člověk mohl nějakým způsobem uvolnit a odventilovat a nevnímat realitu, která byla hrozně šedivá a smutná. Zachraňovali jsme si tím pocit svobodného života. Takže jak se kde něco šustlo, tak jsme tam šli. Když byl někde koncert, tak jsme ho vymetli. Když jsme s partou sedli do hospody, tak jsme se hádali o kapely, protože každý fandil někomu jinému. To bylo opravdu hrozně silné téma, které bylo nekonečné. I mejdany probíhaly tak, že v noci, když už všichni zkapali, tak ti největší fandové se posadili a začali vytahovat takové ty poklady a měli z toho hroznej rajc. Hudba byla prostě naší obrovskou náplní.

Někdy zaznívají názory, že jazz – popřípadě jazzrock – byl v sedmdesátých letech pouhou náhražkou za zakazovaný rock. Jaký máš na tohle názor?

Tohle nejsem dost dobře schopný posoudit. Můžu ale popsat, jak jsem přešel z rocku na jazz já, protože rock byl základ – takový hlavní proud – a přes něj se pak člověk dostával ke složitější hudbě. Tu pro mě představovali například King Crimson, do jejichž asi prvních pěti desek jsem se zamiloval. A to už byla hudba složitější, kde se objevovaly dechy, kde to někdy přecházelo téměř ve vážnou hudbu. A někdy

v téhle době jsem se seznámil s Milesem Davisem, který mě úplně ohromil svým jazzem a svou fusion music. Hodně jsem se pak od toho rocku přešaltoval na jazzovou hudbu. Čili začal jsem poslouchat samozřejmě Johna McLaughlina, Herbie Hancocka, Joe Zawinulla atd. V žádném případě to nebylo proto, že bych na rock zanevřel. Ten přechod byl docela plynulý a najednou jsem zjistil, že při dalším nakupování desek se soustředím na oblast jazzu.

Kdy jsi vstoupil do Jazzové sekce a co to obnášelo?

Člověk byl přes tu hudbu zacyklený v určité společnosti, protože jsme se potkávali na koncertech a tak. Jak do toho přišel i jazz, tak se najednou člověk setkal s tím, že existuje nějaká parta, která si říká „Jazzová sekce“ a že pořádá zajímavé věci a že se dá přes ni dostat k mnoha informacím. Někdy v roce 1973 jsem poprvé navštívil ten domek v Krči, kde Jazzová sekce sídlila. Tenkrát jsem se tam oficiálně přihlásil, protože jsem se předtím doslechl, že vydávají Jazz bulletiny a že pořádají koncerty, které jsou hodně výjimečné a hlavně v té době v oficiální kultuře neviditelné. To byly koncerty, kde jsem viděl poprvé Extempore, jezdili jsme na Jimi Čerta, na Chadimu a takové věci. Pokud člověk nebyl v Jazzové sekci, neměl moc šancí se k takovým informacím dostat. Zároveň jsem získal podrobnější zprávy, že existuje nějaké Jazz Jamboree ve Varšavě, že se tam dá zorganizovat

Programy varšavského Jazz Jamboree ze 70. a 80. let. Archiv Václava Jahody

zájezd přes Jazzovou sekci, že jsou tam úžasné koncerty. To už jsem byl v tom svém jazzovém světě a najednou se jednoznačně řeklo, že nikde jinde v celém východním bloku, nikde neměl člověk šanci slyšet tak kvalitní jazz jako ve Varšavě na Jazz Jamboree. Logicky i k tomuhle mě přivedla Jazzová sekce.

Mohl bys mi o těch výletech do Varšavy říct něco víc?

Krom toho jazzu návštěva Varšavy znamenala, že odpoledne jsme ještě stihli nějaká kina – poprvé jsem tam viděl Hair od Formana, protože to tam normálně běželo. Taky jsem tam viděl Hvězdné války – to byly všechno filmy, které u nás neexistovaly. Pobyt ve Varšavě byla

opravdová kulturní bomba. Tenkrát to Jazz Jamboree bylo za hubičku, protože jsem byl schopný pořídit jej – tím myslím lístky na celých pět dní i s dopravou – za třicet dolarů. Dolar tam měl neuvěřitelnou kupní hodnotu. Člověk přijel do Polska, prodal deset dolarů a zaplatil lístky na celé Jazz Jamboree. Poprvé jsem tam byl v šestasedmdesátém roce jako student a už tehdy to vycházelo finančně velmi přijatelně. Čili to nemělo chybu.

Někde jsem četl, že Jazzová sekce pořádala také zájezdy na východoberlínský festival Jazzbühne – toho ses někdy zúčastnil?

Přes Jazzovou sekci jsem byl jednou v Drážďanech na Sun Ra, což je předsta-

vitel toho nejšílenějšího freejazzu, který, musím říct, pro mě už byl přes desky neposlouchatelný. Ale ten koncert je vždycky o něčem jiném, takže Sun Ra byl úžasný, byla to děsná bzikanda, ale každopádně to bylo hudebně děsně našlapané. Pochopitelně to chvílema byla děsná kakofonie, protože svým způsobem si tam každý jel svou lajnu a moc si toho druhého nevšímal. Ale určitě to mělo něco do sebe a určitě to byl hrozně zajímavý koncert. Byl jsem taky přes Jazzovou sekci v Budapešti na Santanovi. Čili člověk se dostával i do těchto oblastí, nebylo to jenom Jazz Jamboree ve Varšavě. I když to tomu jednoznačně trůnilo, to byla během toho roku taková třešinka, kterou nešlo vynechat. Člověk tam měl záruku, že během těch pěti dnů tam budou minimálně čtyři, pět naprosto špičkových koncertů, měl možnost vidět Muddyho Watterse, Bennyho Goodmana, Sonnyho Rollinse, Dextera Gordona, prostě všechny ty veličiny – což tady Praze tehdy neměl šanci.

Daly se přes Jazzovou sekci shánět nějaké nahrávky?

Hlavně tím, že jsem měl co nabídnout na výměnu, protože v té době jsem měl už třeba třicet desek s Milesem Davisem, měl jsem řadu desek s Janem Garbarekem, s Keithem Jarrettem – krásný deserialbum Jarretta z jeho turné po Japonsku. Pochopitelně, tam se vytvářely vazby – já jsem třeba v té době neměl nic od Francka Zappy a děsně mě štvalo, že o téhle hudbě vím málo, takže tam jsem sehnal kontakt, díky kterému jsem se k těmhle deskám dostal – a dostal jsem se k nim díky tomu, že jsem měl co nabídnout. Ten

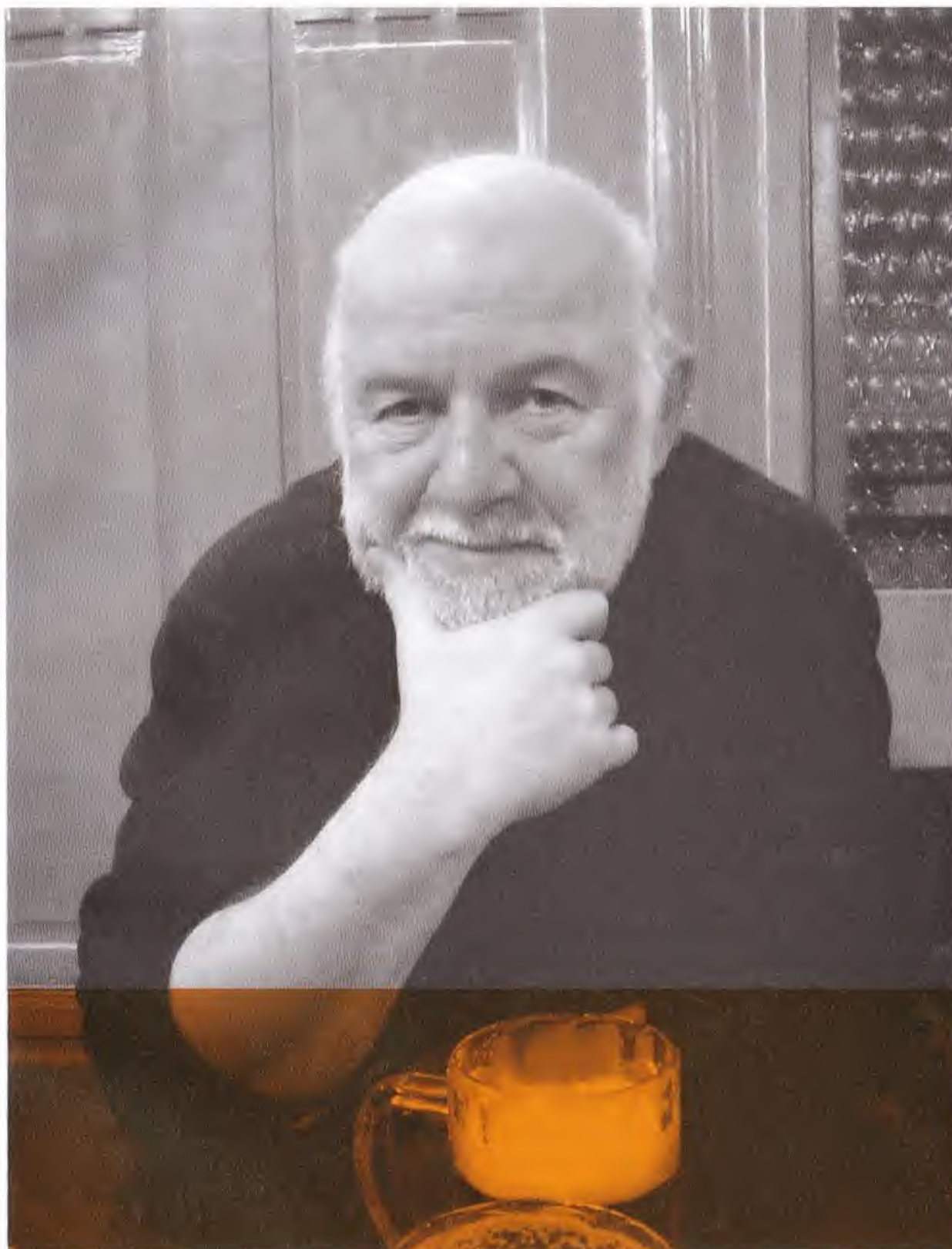
dotyčný přišel a nejdřív se podíval, jestli ty desky mám pěkný, jestli s tím dobře zacházím, jestli ty jeho desky budou u mě v pořádku... Když zjistil, že tohle bude naprosto v pohodě, tak jsem se dostal ke zdroji jeho desek. To souviselo s tím společenstvím, protože tam byli lidi, kteří měli společný zájem a logicky si v tomhle vyhověli, protože si chtěli rozšířit obzor.

Vzbuzovaly aktivity sekce u tebe nebo u někoho z tvých známých ještě nějaký další zájem? Někaký koníček, který by se bez působení sekce třeba neprojevil?

No tak určitě, záběr Jazzové sekce, předtím než ji zakázali, začal být opravdu široký. V Jazzpetitech (knižní edice vydávaná Jazzovou sekcí pro vlastní členy, pozn. red.) začaly vycházet věci kolem Living Theatre, kolem tance, začaly tam být filozofické záležitosti, začala tam vycházet literatura – Obsluhoval jsem anglického krále tehdy vyšlo v Jazzové sekci, byla tam řada věcí kolem výtvarného umění... Čili to spektrum se těmito informacemi člověku rozšiřovalo a je bez diskuze, že obohacení díky téhle činnosti Jazzové sekce bylo obrovské. To prostě byla bomba.

A co pro tebe znamenal sekční časopis Bulletin Jazz?

No právě znamenal to, že jsem se tam setkal s řadou věcí, o kterých jsem nic nevěděl a který mě trochu nakoply v tom, že jsem se trochu zajímal i o další umělecké směry. Samozřejmě furt pro mě hudba byla těžištěm zájmu a taky jako sběratel desek jsem se hlavně věnoval hudbě, ale pochopitelně jsem sledoval i ty další věci.

Vašek Jahoda

Snažil jsem se k těm bulletinům dostat – když náhodou něco bylo vyprodáno, tak jsme si je mezi sebou půjčovali. Každopádně to prostě bylo obrovské informační rozšíření.

Ještě by mě zajímalo, jestli se dalo členství v sekci využít jako symbolický kapitál – byla to prestižní věc mezi kamarády? Daly se na to balit holky?

To bylo společenství strašně zajímavých lidí. Mě vždycky děsila představa diskoték, a jestli někdy člověk potkával zajímavé lidi, jak holky, tak kluky, tak to bylo na akcích Jazzové sekce, protože vesměs to byli spíš originálové, nebyla to taková ta společenská šed. Samozřejmě si tam člověk uvědomoval, že je to tak trošku alternativní, lhal bych, kdybych říkal, že mi to nepřinášelo jisté uspokojení, že se pohybuju v něčem, co je na okraji a co nemá s těma bolševikama nic společného. Člověku to přinášelo uspokojení i po téhle stránce.

Vadilo někomu tvoje členství v Jazzové sekci?

Nikdy jsem nezaregistroval, že by to mohlo nějak ohrozit mojí existenci nebo moje fungování. To už jsem byl normální učitel. My jsme měli bezvadného ředitele a já jsem si normálně bral volno na Jazz Jamboree, protože to bylo delší a zasahovalo to i do všedních dní. Čili že by mě to nějak ohrožovalo společensky, to vůbec ne. Naopak já jsem měl tendenci do toho vtáhnout další lidi, jak z mojí party, tak jsem tam jednou vytáhl i svého brácha, který se o hudbu vždycky zajímal spíš okrajově,

ale rád si ji poslechnul. Tak jsem jej také jednou vzal na Jazz Jamboree.

Na podzim 1986 bylo vedení Jazzové sekce pozatýkáno a později s ním byl uspořádán vykonstruovaný proces. Jak o tom tehdy mluvili řadoví členové sekce?

Jak situace politicky houstla, tak bylo jasné, že je jenom otázka času, kdy na ně komunisti vlítnou, protože člověk viděl, že jim tohle příšerně vadí. Do toho přišla Charta a tak dále. Ten režim byl čím dál tím vzteklejší a všechny věci, které se vymykaly jeho dohledu – v tomhle případě zrovna kultura –, ho děsně popuzovaly a začal po tom jít. To, že Jazzová sekce skončí a že to nebude dlouho trvat, se vědělo. Otázka byla akorát kdy a jak ostře na to vlítnou. Čili pro nás to, že to dopadlo tak, jak to dopadlo, ten soudní proces a tak dále, to překvapení nebylo. My jsme se děsili, že to bude smrt veškerého kulturního pohybu, toho vedlejšího, a že tady zůstane jenom ten šílený patvar toho hlavního kulturního proudu, který reprezentovala televize a rádio a který se v podstatě nedal akceptovat.

Podíváš-li se na to očima fanouška jazzu, co se po listopadu 1989 změnilo k lepšímu a co tě naopak zklamalo?

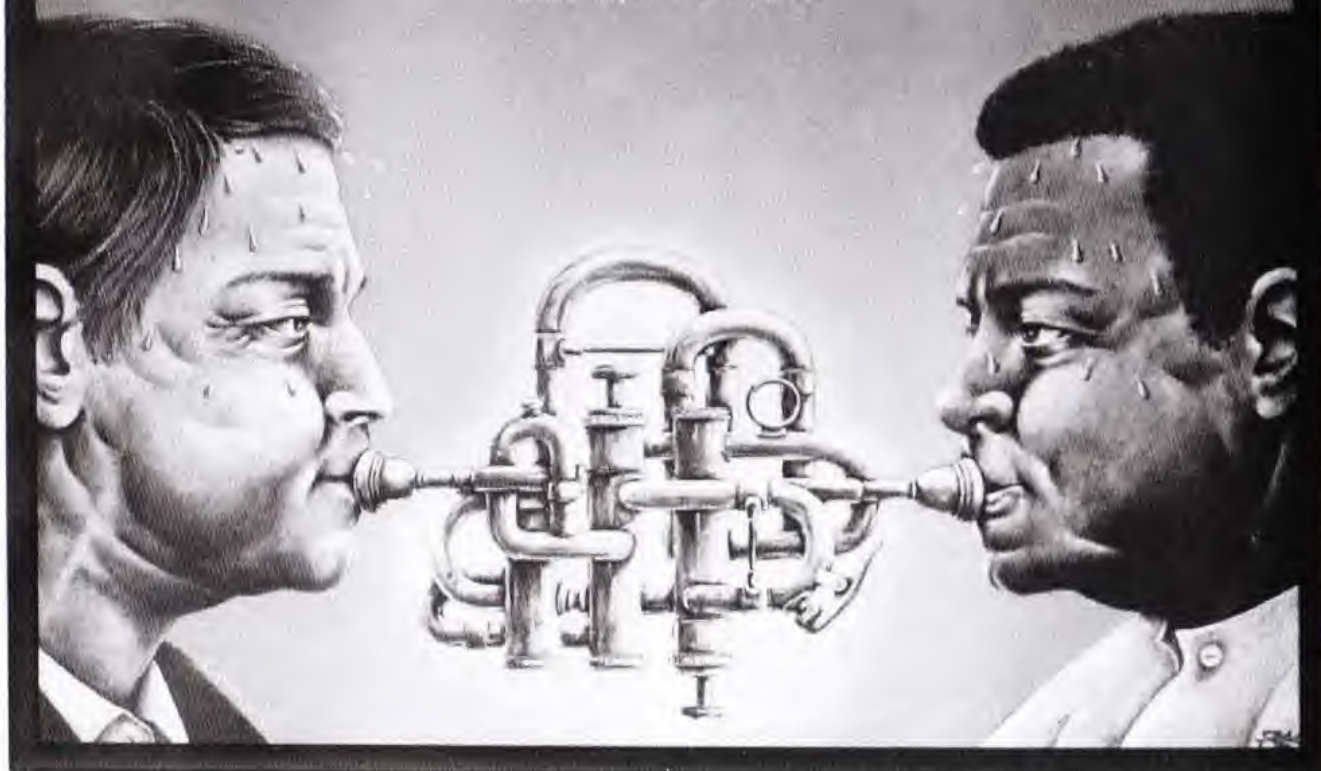
Nastalo něco, čemu já jsem nevěřil a dodnes mám pocit, že to byla neskutečně úžasná věc. Já jsem byl smířený s tím, že nikdy neuvídím u nás v Praze Rolling Stones, Pink Floyd, Ten Years After, Boba Dylana... Zrovna tak, že neuvídím Milese Davise, Dizzyho Gillespieho, Dextera

22 Międzynarodowy
Festiwal Jazzowy

JAZZ JAMBOREE '79

22-nd International
Jazz Festival

WARSAW, Oct. 24-28 1979

Stopy po varšavských jazzových bombách u Jahodů v předsíni

Gordona, Sonnyho Rollinse... Že tahle hudba v živém projevu mi bude navždycky uloupena. Z tohoto pohledu pro mě to je naprosto neuvěřitelný pozitivní posun. A samozřejmě jsem se snažil v té své oblasti toho stihnout co nejvíc a to, že jsem viděl Jarretta, že jsem viděl Hancocka, McLaughlina několikrát, to jsou věci, který kdyby mi řekl někdo před revolucí, tak bych mu řekl, že utekl z blázince, že tohle mě nemůže potkat. A ono najednou je to pravda – tohle jsou takový neuvěřitelný věci, který přinesla ta změna, že ty pozitivní změny jsou tam naprosto dominantní. Samozřejmě, že kdybych měl hledat něco, co mě mrzí a připadá mi, že nefunguje tak, jak by mělo, tak mě hrozně

štve, že jazz jako hudba je děsně okrajový, že se mu nikdo nevěnuje v tisku, v televizi, v rozhlase – no v rozhlase jo, to bych lhal. Ale informací o jazzu je prostě prokletě málo. Je to hrozné, když člověk jde na úžasný koncert do Lucerna Music baru a ten je jenom z jedné třetiny zaplněný, a přitom je tam hvězda, která je ne evropského, ale světového kalibru. A tam stojí osmdesát lidí a je tam prázdko. Protože nikdo o tom neví, ten kdo se o to vyloženě nezajímá, tak nemá šanci se o tom koncertě dozvědět. A furt si říkám, že ten malý zájem je tady daný tím, že ty informace jsou mizerné.

Rozhovor vedl Jiří Andrs (CSPK)